

Macrofaunanieuwsmail 54, begin april 2005

Weer voldoende kopij voor een nieuwsmail, vanwege de krw dag op 21 april (zie onder www-tjes) deze maand maar een vroege mail, wie weet eind van de maand een extraatje???

Het aanmeldadres is macrofauna@solcon.nl kopij kan ook die kant op.

Vriendelijke groeten

Marianne Greijdanus RIZA WI-Ecologie

redactie macrofaunanieuwsmail en weblog

WWW-tjes

Via <http://www.roelfpot.nl/qbwat/> kun je een programma downloaden waarmee de **CONCEPT KRW** maatlatten voor **Natuurlijke** wateren berekend kunnen worden voor o.a. macrofauna, enige voorzichtigheid met toepassen en conclusies hieruit trekken is geboden immers, de maatlatten zijn nog in concept (evaluatie en validatie wordt momenteel in gang gezet) en de maatlatten zijn voor natuurlijke wateren waarvan er maar een aantal zijn in Nederland. Voor de kunstmatige of sterk veranderde wateren moet gewacht worden op de ontwikkeling van maatlatten voor deze wateren (MEP/GEP). Het programma is ontwikkeld door Roelf Pot en wordt door sponsoring van RIZA en STOWA kosteloos aangeboden. Het voorkomt een hoop handwerk, aanbevolen wordt goed na te gaan welke data gebruikt zijn voor de analyse en welke buiten beschouwing gelaten zijn (staat onderaan in de uitvoerfile). Mocht je het gaan uitproberen geef dan vooral je ervaringen door aan Roelf zodat hij ze kan gebruiken voor eventuele updates. **Mocht je willen horen/zien hoe een en ander werkt dan kun je je ook aanmelden voor de NECOV/WEW kaderrichtlijn water dag 21 april thema "Hoe scoren onze wateren" in Naturalis Leiden meer info:**

http://www.wew.nu/agenda/wop_14.php

www.wew.nu met daarop de agenda van de komende jaarvergadering en de nieuwsbrief met mooie onderwateropnames van macrofauna <http://www.wew.nu/nieuwsbrief.php>

Op www.digischool.nl/bi/onderwaterbiologie/index.htm zijn mooie onderwaterplaatjes te bewonderen van verschillende macrofauna en vissoorten.

<http://groups.yahoo.com/group/Libellennieuwsbrief/>

of

<http://www.libellennieuwsnederland.tk/>

hier kun je via een eigen Yahoo account lid worden van de libellennieuwsmail.

Met een eigen Yahoo account kun je de

- De verzonden Libellennieuwsbrieven na lezen
- Gebruik maken van publieke en private agenda
- Uploaden van fotos

Pincettenadresje

Hierbij een adres voor pincetten. Het gaat om pincetten van Dumont die worden geleverd door:

JEOL (Europe)B.V.

Tupolevlaan 28A

1119 NZ Schiphol-Rijk

Tel: 020-6533088

Fax: 020-6531328

Je vindt informatie op www.2spi.com/catalog/tweezers/precision.html

Succes

Met vriendelijke groet,

Ad Kuijpers

Literatuur spoedig verwacht :

Inschrijven vanaf heden mogelijk:

* De Nederlandse kokkerjufferlarven. Prijs : ca. Euro 26,95

160 blz. genaaid gebonden met z/w tekeningen. Verschijnt mei 2005

* De Europese Dipterafamilies. Prijs: ca. Euro 26,95

* Die Oecophoridae s. 1 (Lepidoptera) Mitteleuropas (begin april ?)

Bestimmung - Verbreitung - Habitat - Bionomie

Hardcover, 16,8x23,5 cm., 109 species; 27 plates of genitalia (males & females of all species)

15 colour plates with 315 images of moths. Prijs : Euro 44,00

* Slakken in beeld Euro 3,75

* Broedvogels in beeld. Euro 3,75

* Dood doet leven - Euro 17,95

* Deel 4: Ruigten, struwelen en bossen (april 2005) Euro 35,95

Met het verschijnen van dit laatste deel zal de reeks "Atlas van plantengemeenschappen" compleet zijn.

* Veldgids Roofvogels (april 2005) Euro 31,95

Entomologie-speciaalzaak VERMANDEL

Poorterslaan 118

4561 ZN Hulst

tel. 0114-370378

fax. 0114-370381

Email: info@vermandel.com Homepage: www.vermandel.com

Oproep Kranswieren determineren

Bij waterschap Hollandse Delta willen we graag een cursus Kranswieren determineren volgen. Hier zijn echter minimaal 4 personen voor nodig. Nu zoeken we nog minimaal 2 personen die met ons deze cursus willen volgen. De cursus wordt gegeven door Emile Nat in Leiden.

De kosten zijn voor de voorbereiding € 350,- excl. 19% BTW eenmalig en de cursusdag is € 400,- excl. 19% BTW per persoon. Verder willen we de cursus pas na het bemonsteringsseizoen gaan volgen. Dit is pas na september. Maar de exacte datum zal in overleg worden gekozen. Dus als er mensen zijn die ook graag deze cursus willen volgen of iemand kennen die deze cursus wil volgen, neem dan even contact op met: Rianne Trompetter

E-mail: r.trompetter@wshd.nl

Tel.: 010-2943531

Stephan Langeweg

E-mail: s.langeweg@wshd.nl

Tel.: 078-6397338

Rianne Trompetter
Hydrobiologisch medewerker
Waterschap Hollandse Delta

Leptophlebiids

Hierbij een verzoek van een collega van de Univ. Connecticut. Mocht iemand Brigid kunnen helpen, dan hoor ik dat graag.

Alvast bedankt, Harm

I've corresponded with you several times over the years about the collection and in-lab rearing of Ephoron, and you've been a great help. Thank you for that again. My developmental work has allowed me visualize the use of several developmental genes during embryogenesis of the species I have been spending a lot of time studying. I definitely could not have gotten as far as I have without the aid of your expertise on this mayfly.

I am also doing some work on Leptophlebiids, and was wondering if you or anyone you know has access to specimens in high percentage ethanol? Any genera or species are of interest to me, as I need to extract DNA from the tissue for use in phylogenetic work.

If you, or anyone you know of has any information regarding gaining access to some specimens of Leptophlebiids, I'd be very interested. Also, I can send along vials or some amount of monetary reimbursement for any inconveniences you may face in sending these overseas.

Let me know what the possibility of this is, at your leisure.

Thanks kindly for your time & consideration.

Brigid

Brigid C. O'Donnell
Department of Ecology & Evolutionary Biology
75 North Eagleville Road, TLS Building
University of Connecticut
Storrs, CT 06269
Dr. Harm G. van der Geest hgeest@science.uva.nl
Department of Aquatic Ecology and Ecotoxicology
IBED, Faculty of Science, University of Amsterdam

Larve *Metriocnemus scirpi* met zekerheid in Nederland gevonden.

Op grond van de vondst van een incompleet exemplaar in de Leubeek (limburg) is de larve van *Metriocnemus scirpi* opgenomen in de larventabel van de Nederlandse Chironomidae (Moller Pillot, 1984). Omdat deze vondst twijfelachtig was, is de soort niet opgevoerd op de soortenlijst van de Nederlandse Chironomidae in 1996 (Klink en Moller Pillot, 1996).

Na 25 jaar kan nu met zekerheid worden gemeld dat de larven van *Metriocnemus scirpi* in Nederland voorkomen. De eerste recente vangst van een 3e en 4e stadium larve stamt uit Een bron in Noordoost-Twente in beheer bij Natuurmonumenten. De larven werden hier verzameld op 9 maart 2004 door het team van Koeman en Bijkerk, in opdracht van het waterschap Regge & Dinkel. De tweede recente vondst werd gedaan door Henk Moller in de Oude Ley bij Tilburg op 3 januari 2005. De larve werd hier gevonden in de beekloop zelf in een vegetatie bestaande uit liesgras en grote egelskop.

De larve wijkt af van andere *Metriocnemus*-soorten door de zwak ingekeepte middentanden, die op gelijke hoogte staan met de 1e zijtand. De antenne is meer dan 2x zo lang als breed. Zeer karakteristiek is verder de lange chitineafzetting op de borsteldragers die doorloopt tot op het anale segment. De borsteldrager is 2x zo lang als breed en heeft geen dorso-anale spoor (verschil met *M. hygropetricus* agg. en *M. hirticollis* agg.). Onder de klauwtjes van de voorpootstompjes staan diverse rijen met zeer kleine tandjes. Dit is een kenmerk dat ook bij *Metriocnemus inopinatus* voorkomt. Deze soort heeft echter een veel kortere antenne (circa 1,5 x zo lang als breed) en korte, zwak gechitiniseerde borsteldragers. De genoemde combinatie van kenmerken is uniek voor *M. scirpi*.

Hub Cuppen en André van Nieuwenhuijzen

STEL JE VOOR

Hallo allemaal, mijn naam is Ivo Roessink. Ik ben 28 jaar en op het moment bezig met de afronding van mijn promotie onderzoek aan Wageningen Universiteit. Als kind was ik al weg van water en alles wat daarin te vinden was en dreef ik mijn moeder regelmatig tot wanhoop als ik weer eens met een potje met stekelbaarsjes, bloedzuigers of kikkervisjes aankwam zetten. Ik ben in 1995 in Wageningen gaan studeren en de richting lag voor de hand: Aquatische ecologie en waterkwaliteitsbeheer.

In 2000 kreeg ik de kans om een promotie onderzoek te gaan doen naar de interactie tussen toxicanten en nutriënten in het aquatische milieu. Dit kwam erop neer dat ik me de laatste 4 jaar lekker bezig gehouden met een breed scala aan onderwerpen van phytoplankton tot vissen, maar waarbij de macroinvertebraten toch meestal centraal stonden. Enkele van de dingen die we onderzocht hebben waren bijvoorbeeld hoe een aquatische levensgemeenschap reageert op een acute stress bij eutrofe en mesotrofe omstandigheden en of de veerkracht/het herstelveermogen van aquatische systemen beïnvloed wordt door de kwaliteit van het sediment (bijv. verontreiniging met persistente organische verontreinigingen - PCB&PAK). Binnenkort komt het eerste artikel uit in *Environmental Toxicology and Chemistry* mochten jullie geïnteresseerd zijn. Verder ben ik in mijn vrije tijd een enthousiast duiker en zoek ik de dieren graag in hun natuurlijke omgeving op. Vooral kreeften zijn erg leuke studie objecten onder water, zeker als je ze 's nachts in de Grevenlingen of Oosterschelde gaat opzoeken. Voor nu houd ik het hierbij en wellicht dat we elkaar nog eens spreken of tegenkomen. Ik zou zeggen tot dan!

Groeten,

Ivo Roessink

Ivo Roessink

Alterra

P.O. Box 47, 6700 AA Wageningen

tel. +31 317 474445/+31 644402887

mailto: ivo.roessink@wur.nl

Einde macrofaunanieuws begin april 2005 ook te lezen via <http://macrofauna.web-log.nl> (iets minder mooi opgemaakt)